

**Наистина ли липсва легална дефиниция
на понятието „преводач“ и „заклет
преводач“?
(18.03.2013)**

В писмо с изх. № КОВ-13-00-1, носещо дата 18.12.2012 год., изпратено от КО до Николай Лазаров, председател на БАППА, в отговор на негово писмо, Божидара Сърчаджиева изказва следното мнение: „Легална дефиниция на понятието „преводач“ или „заклет преводач“ в българското законодателство липсва“. Това е по повод предложението на Николай Лазаров МВнР да създаде регистър на заклетите преводачи.

На 14.01.2013 год. във форума на Петицията срещу новите изисквания към преводаческите агенции по този въпрос изказах мнение, което доразвивам тук:

Двете понятия са част от речника на българския език, а липсата на юридическа дефиниция на дадени думи или изрази не изключва тяхната употреба в езика. Нещо повече, ако липсва юридическа дефиниция, приема се дефиницията, дадена в авторитетен речник, който има **кодифицираща функция за езика**. Такъв речник е „Речник на българския език“. В този речник, т. 13 (2008), на

стр. 1046, откриваме дефиниция за **преводач**:

преводач м. Лице, което се занимава с превод(1) от един език на друг.

където: **превод**(1) м. 1. Предаване съдържанието на устен или писмен текст от един на друг език. 2. Текст, който е преведен от един език на друг.

Под тази дефиниция е дадена и следната дефиниция:

<> **Заклет преводач**. Адм. Оторизиран преводач с правоспособност да превежда и заверява официални държавни документи (дипломи, свидетелства, медицински и съдебни решения и др.) като носи отговорност за достоверността на преводите.

Тук разбира се съставителят е допуснал малка неточност, която може да се коригира и дефиницията да звучи по-логично:

<> **Заклет преводач**... Оторизиран преводач с правоспособност да превежда и заверява [преводите на] официални държавни документи...

Или, след тази корекция, дефиницията би гласяла следното:

<> **Заклет преводач**. Адм. Оторизиран преводач с правоспособност да превежда и заверява преводите на официални държавни

документи (дипломи, свидетелства, медицински и съдебни решения и др.) като носи отговорност за достоверността на преводите.

Както е известно, отговорност за достоверността на преводите заклетият преводач носи съгласно чл. 290, ал. 1 и 2 от Наказателния кодекс.

Възникват обаче два въпроса:

1. От кого се оторизира (упълномощава) заклетият преводач.
2. Какво дава правоспособност на заклетия преводач.

Понеже в българското законодателство липсва дефиниция на „заклет преводач“, бихме могли да потърсим някаква дефиниция, която да ни помогне да открием отговор на първия въпрос. Единственият закон, който дава дефиниция за едно близко понятие - „официален превод“, е Законът за обществените поръчки, т. 16а от Параграф 1 на Допълнителните разпоредби:

Официален превод е превод, извършен от преводач, който има сключен договор с Министерството на външните работи за извършване на официални преводи.

Ако приемем, че „официалният превод“ от тази дефиниция съответства на „превода на

официални държавни документи" от речниковата дефиниция на „заклет преводач“, бихме получили следната дефиниция за „официален превод“:

Официален превод е превод на официални държавни документи, извършен от заклет преводач.

Оттук бихме могли да предположим, че държавният орган, който оторизира заклетите преводачи е Министерството на външните работи, т.е. чрез сключване на договор за извършване на официални преводи, МВнР оторизира заклетия преводач. По този начин, дефиницията за „заклет преводач“ се уточнява:

Заклет преводач е оторизиран от МВнР преводач с правоспособност да превежда и заверява официални преводи като носи отговорност за достоверността на преводите.

В този случай обаче съществува сериозна пречка за прилагане на тази дефиниция, понеже МВнР **не сключва договори за извършване на официални преводи с преводачи**, а само с фирми (чл. 2а, ал. 2 от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа), въпреки че тази разпоредба е в противоречие със ЗОП (чл. 5, ал. 1 от АПК).

Пречката, която споменах, може да се преодолее, като Министерският съвет отмени Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа от 1958 год. изцяло или поне частично - раздела касаещ преводите и чл. 2а., а след това възложи на министерство или специално създаден държавен орган (дирекция, агенция или др. учреждение) за уреждането на въпросите, свързани с оторизиране на заклетни преводачи. Имам пред вид преводачи, а не фирми! Такова предложение е дадено преди мен, тук²².

Окончателният вид на дефиницията за „заклет преводач“, след всичко казано дотук, придобива следният вид:

Заклет преводач е оторизиран [от специален държавен орган] преводач с правоспособност да превежда и заверява официални преводи, като носи отговорност за достоверността на преводите [съгласно чл. 290, ал. 1 и 2 от НК].

Що се отнася до отговора на втория въпрос, поставен по-горе, какво дава правоспособност на заклетия преводач, тук бихме могли да приемем различни критерии, без претен-

---

22 Вж. Приложение 9 „Писмо до МС с копие до НС, изпратено с е-поща на 16.01.13“

ция за изчерпателност:

- Достатъчно добра езикова квалификация (удостоверена с диплома по съответния език, международен сертификат за високо ниво на владеене на езика, завършено образование на съответния език и т.н), както и/или

- Достатъчен опит (стаж) като преводач - тук могат да се вземат пред вид не само годините, а и/или количеството на извършените писмени преводи, часовете устен превод и т.н.

За правоспособен заклет преводач бих смятал преводач, който отговаря на тези критерии, но и който е напълно дееспособен, не е осъждан и/или отговаря на други изисквания от морално естество, т.е. не нарушава принципите на почтеността, което се удостоверява с декларация или сертификат за почтеност.